

ԱՀԱԲԵԿԶՈՒԹՅԱՆ ԱՐԳԵԼՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԿՈՆՎԵՆՑԻԱ

Եվրոպայի խորհրդի անդամ պետությունները՝ ներքոստորագրյալները, հաշվի առնելով, որ Եվրոպայի խորհրդի նպատակն է հասնել ավելի մեծ միասնականության անդամ պետությունների միջև, իրազեկ լինելով ահաբեկչության ակտերի աճի պատճառով ահագնացող անհանգստության մասին, ցանկանալով արդյունավետ միջոցներ իրականացնել՝ ապահովելու, որ նման գործողություններ կատարողները չխուսափեն հետապնդումից և դատապարտումից, համոզված լինելով, որ հանձնումը մասնավորապես այս արդյունքին հասնելու արդյունավետ միջոց է,

համաձայնեցին ներքոհիշյալի մասին.

Հոդված 1

Պայմանավորվող պետությունների միջև հանձնման նպատակով հետևյալ հանցագործությունները չեն կարող համարվել քաղաքական հանցագործություններ, քաղաքական հանցագործության հետ կապված հանցագործություններ կամ քաղաքական դրդապատճառներով հանցագործություններ.

ա/ «Օդանավերի բռնագավթման արգելման մասին» 1970թ. դեկտեմբերի 16-ին Հաագայում ստորագրված կոնվենցիայով նախատեսված հանցագործությունները,

բ/ «Քաղաքացիական ավիացիայի դեմ սպորինի գործողությունների արգելման մասին» 1971թ. սեպտեմբերի 23-ին ստորագրված կոնվենցիայով նախատեսված հանցագործությունները,

գ/ լուրջ հանցագործություն, այդ թվում՝ հարձակում միջազգայնորեն պաշտպանվող անձանց, ներառյալ՝ դիվանագիտական գործակալների կյանքի, ֆիզիկական առողջության կամ ազատության վրա,

դ/ առևանգումը, պատանդ վերցնելը կամ լուրջ սպորինի կալանավորում ներառող հանցագործությունը,

ե/ հանցագործություն ռումբի, պայթուցիկի, հրթիռի, ավտոմատ հրազենի կամ ռումբային ծանրոցի օգտագործմամբ, եթե այդ օգտագործումը վտանգ է պարունակում անձանց համար,

զ/ վերոհիշյալ հանցագործությունները կատարելու փորձը կամ դրանք կատարելու փորձ կատարող անձի հետ հանցակցելու փորձը:

Հոդված 2

1. Պայմանավորվող պետությունների միջև հանձնման նպատակով Պայմանավորվող պետությունը կարող է որոշել որպես քաղաքական հանցագործություններ, քաղաքական հանցագործության հետ կապված հանցագործություններ կամ քաղաքական դրդապատճառներով հանցագործություններ չհամարել բռնությամբ կատարված լուրջ հանցագործությունն ընդդեմ անձի կյանքի, ֆիզիկական առողջության կամ ազատության, բացառությամբ վերոհիշյալ 1-ին հոդվածով նախատեսվածների:

2. Նույնը վերաբերում է գույքի դեմ կատարված լուրջ հանցագործություններին, բացառությամբ 1-ին հոդվածով նախատեսվածների, եթե հանցագործությունը հավաքական վտանգ է առաջացրել անձանց համար:

3. Նույնը վերաբերում է վերոհիշյալ հանցագործությունները կատարելու փորձին կամ դրանք կատարելու փորձ կատարող անձի հետ հանցակցելու փորձին:

Հոդված 3

Պայմանավորվող պետությունների միջև հանձնման վերաբերյալ բոլոր պայմանագրերի և համաձայնագրերի, այդ թվում «Հանձնման մասին» եվրոպական կոնվենցիայի դրույթները Պայմանավորվող պետությունների միջև փոփոխության են ենթարկվում այնքանով, որքանով անհամատեղելի են սույն Կոնվենցիային:

Հոդված 4

Սույն Կոնվենցիայի նպատակներից ելնելով և այնքանով, որքանով 1-ին կամ 2-րդ հոդվածում նշված իրավախախտումը չի թվարկվում որպես հանձնման ենթակա հանցագործություն Պայմանավորվող պետությունների միջև կնքված հանձնման վերաբերյալ կոնվենցիայով կամ պայմանագրով, այն համարվում է որպես այդպիսին՝ ներառված սույն Կոնվենցիայում:

Հոդված 5

Սույն Կոնվենցիայի որևէ դրույթ չի կարող մեկնաբանվել որպես հանձնելու պարտադրանք, եթե դիմում ստացող Պետությունը լուրջ հիմքեր ունի կարծելու, որ 1-ին կամ 2-րդ հոդվածներում թվարկված հանցագործության համար հանձնման վերաբերյալ դիմումը տրվել է՝ նպատակ ունենալով անձին հետապնդել կամ պատժել նրա մաշկի գույնի, կրոնի, ազգության կամ քաղաքական համոզմունքների համար, կամ որ անձի դիրքի նկատմամբ նախապաշարմունք կարող է լինել թվարկված պատճառներից որևէ մեկի առկայության հետևանքով:

Հոդված 6

1. Յուրաքանչյուր Պայմանավորվող պետություն պետք է ձեռնարկի այն միջոցառումները, որոնք անհրաժեշտ կլինեն տվյալ Պայմանավորվող պետության ենթադատությունը 1-ին հոդվածում թվարկված հանցագործությունների նկատմամբ տարածելու համար այն դեպքերում, երբ կասկածվող հանցագործը գտնվում է տվյալ Պայմանավորվող պետության տարածքում և այնտեղից չի հանձնվում մեկ այլ Պայմանավորվող պետության, որից ստացվել է դիմում, և որի ենթադատությունը հավասարապես գործում է Հայցվող պետության օրենսդրությանը զուգահեռ:

2. Սույն Կոնվենցիան չի բացառում ներպետական օրենսդրության համաձայն քրեական օրենսդրության կիրարկումը:

Հոդված 7

Պայմանավորվող պետությունը, որի տարածքում հայտնաբերվում է 1-ին հոդվածով նախատեսվող հանցագործություն կատարելու համար կասկածվող անձ, և որը ստացել է 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի պայմաններին բավարարող հանձնման վերաբերյալ դիմում, անձին չհանձնելու դեպքում պարտավոր է առանց բացառությունների և անհապաղ կերպով գործը ներկայացնել իր իրավասու մարմիններին՝ գործով հետապնդում իրականացնելու համար: Այդ իրավասու մարմինները պարտավոր են իրենց որոշումը կայացնել նույն եղանակով,

որով որոշում կկայացվեր տվյալ Պետության օրենսդրության համաձայն լուրջ հանցագործություն համարվող գործով:

Հոդված 8

1. Պայմանավորվող պետությունները պարտավոր են միմյանց ապահովել առավելագույնս փոխօգնություն քրեական գործերում՝ կապված 1-ին և 2-րդ հոդվածներով նախատեսված հանցագործությունների վարույթների հետ: Քրեական գործերով փոխօգնության հետ կապված բոլոր դեպքերում գործում է Հայցվող պետության օրենսդրությունը: Այնուհանդերձ, սույն օգնությունը չի կարող մերժվել միայն այն հիմքով, թե գործը վերաբերում է քաղաքական հանցագործությանը, քաղաքական հանցագործության հետ կապված հանցագործությանը կամ քաղաքական դրդապատճառներով հանցագործությանը:

2. Սույն Կոնվենցիայի որևէ դրույթ չի կարող մեկնաբանվել որպես փոխօգնություն ցուցաբերելու պարտադիր պահանջ, եթե Հայցվող պետությունը լուրջ հիմքեր ունի կարծելու, որ փոխօգնության դիմումը 1-ին և 2-րդ հոդվածներով նախատեսվող հանցագործությունների առնչությամբ տրվել է՝ նպատակ ունենալով անձին հետապնդել կամ պատժել նրա մաշկի գույնի, կրոնի, ազգության կամ քաղաքական համոզմունքների համար, կամ որ անձի դիրքի նկատմամբ նախապաշարմունք կարող է լինել թվարկված պատճառներից մեկնումեկի առկայության հետևանքով:

3. Պայմանավորվող պետությունների միջև գործող քրեական գործերով փոխօգնության վերաբերյալ բոլոր պայմանագրերի և համաձայնագրերի, այդ թվում «Քրեական գործերով փոխադարձ օգնության մասին» եվրոպական կոնվենցիայի դրույթները փոփոխվում են Պետությունների միջև այնքանով, որքանով համատեղելի չեն սույն Կոնվենցիային:

Հոդված 9

1. Եվրոպայի խորհրդի «Հանցագործությունների հիմնախնդիրների Եվրոպական հանձնաժողովը» պետք է տեղեկացվի սույն Կոնվենցիայի կիրառման մասին:

2. Հանձնաժողովը պետք է անի այն ամենը, ինչը անհրաժեշտ է Կոնվենցիայի իրականացման արդյունքում առաջացող դժվարությունները բարեկամական կարգով լուծելու համար:

Հոդված 10

1. Սույն Կոնվենցիայի կիրառման կամ մեկնաբանման վերաբերյալ Պայմանավորվող պետությունների միջև ցանկացած վեճ, որը չի կարգավորվում 9-րդ հոդվածի 2-րդ կետի շրջանակներում, պետք է ներկայացվի արբիտրաժին: Յուրաքանչյուր Կողմ կարող է նշանակել մեկական դատավոր, և նշանակված երկու դատավորները միասին նշանակում են երրորդ դատավորին: Եթե արբիտրաժի դիմումն ստանալուց հետո երեք ամսվա ընթացքում Կողմերից որևէ մեկն իր դատավորին չի նշանակում, ապա վերջինս նշանակվում է մյուս Պետության դիմումի հիման վրա՝ Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի նախագահի կողմից: Եթե վերջինս վեճի մասնակից Կողմերից որևէ մեկի քաղաքացին է, ապա այս պարտականությունը կատարում է Դատարանի փոխնախագահը կամ, եթե փոխնախագահը վեճի մասնակից Կողմերից որևէ մեկի քաղաքացին է, Դատարանի առավել ավագ դատավորը, որը վեճի մասնակից Կողմերի քաղաքացի չէ: Նույն ընթացակարգը կիրառվում է այն դեպքում, երբ երկու դատավորները համաձայնության չեն գալիս երրորդ դատավորի ընտրության հարցում:

2. Արբիտրաժային դատարանը սահմանում է իր ընթացակարգը: Արբիտրաժային դատարանի որոշումները կայացվում են ձայների մեծամասնությամբ և ունեն վերջնական բնույթ:

Հոդված 11

1. Սույն Կոնվենցիան բաց կլինի Եվրոպայի խորհրդի անդամ պետությունների ստորագրման համար: Այն պետք է նաև վավերացվի, ընդունվի կամ հաստատվի: Վավերացման, ընդունման կամ հաստատման ակտերը պետք է ներկայացվեն ավանդապահին՝ Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարին:

2. Սույն Կոնվենցիան ուժի մեջ է մտնում այն վավերացնելու, ընդունելու կամ հաստատելու մասին երրորդ ակտը ավանդապահին ներկայացնելուց երեք ամիս հետո:

3. Հետագայում վավերացնող, ընդունող կամ հաստատող ստորագրող կողմ հանդիսացող Պետությունների նկատմամբ Կոնվենցիան ուժի մեջ է մտնում վավերացման, ընդունման կամ հաստատման ակտը ավանդապահին ներկայացնելուց երեք ամիս հետո:

Հոդված 12

1. Ստորագրելու կամ վավերացման, ընդունման կամ հաստատման մասին ակտն ավանդապահին ներկայացնելու պահին ցանկացած Պետություն կարող է մատնանշել այն տարածքը կամ տարածքները, որի/որոնց նկատմամբ գործելու է Կոնվենցիան:

2. Վավերացման, ընդունման կամ հաստատելու մասին ակտ ներկայացնելու պահին կամ դրանից հետո ցանկացած Պետություն կարող է Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարին ուղղվող հայտարարությամբ սույն Կոնվենցիայի գործողությունը տարածել այդ հայտարարության մեջ նշված ցանկացած այլ տարածքի կամ տարածքների նկատմամբ, որոնց միջազգային հարաբերությունների պատասխանատուն ինքն է, և որոնց անունից ինքը իրավասու է հանձնառություններ վերցնել:

3. Նախորդ դրույթի համաձայն տրվող հայտարարությունը կարելի է այդ հայտարարության մեջ նշվող տարածքի առնչությամբ չեղյալ հայտարարել՝ այդ մասին ծանուցում հղելով Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարին: Չեղյալ հայտարարելն ուժի մեջ է մտնում անմիջապես կամ ծանուցման մեջ նշված ժամկետում:

Հոդված 13

1. Ստորագրելու կամ վավերացման, ընդունման կամ հաստատելու մասին ակտ ներկայացնելու պահին ցանկացած Պետություն կարող է հայտարարել, որ իրեն իրավունք է վերապահում հրաժարվելու 1-ին հոդվածով նախատեսված հանցագործության կապակցությամբ հանձնում կատարելուց, եթե հանցագործությունը համարում է քաղաքական բնույթի հանցագործություն, քաղաքական բնույթի հանցագործությանն առնչվող հանցագործություն կամ քաղաքական դրդապատճառներով դրված հանցագործություն՝ պայմանով, որ պարտավորություն է ստանձնում հանցագործության բնույթը գնահատելիս լրջորեն դիտարկել հանցագործության առանձնապես լուրջ մասերը, այդ թվում, որ՝

ա/ հանցագործությունն առաջացրել է հավաքական վտանգ անձանց կյանքի, ֆիզիկական առողջության և ազատության համար, կամ

բ/ ազդել է իր դրդապատճառների հետ որևէ կապ չունեցող անձանց վրա, կամ

գ/ հանցագործությունը կատարելիս օգտագործվել են դաժան կամ բռնի միջոցներ:

2. Ցանկացած Պետություն կարող է մասամբ կամ ամբողջությամբ չեղյալ հայտարարել նախորդ կետի համաձայն կատարված վերապահումը կամ

հայտարարությունը՝ նոր հայտարարություն ուղղելով Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարին. այն ուժի մեջ է մտնում վերջինիս ստանալու պահից:

3. Պետությունը, որը վերապահում է կատարել սույն հոդվածի 1-ին կետի համաձայն, չի կարող պահանջել, որ Կոնվենցիայի Կողմ որևէ այլ Պետություն հետևի Կոնվենցիայի 1-ին հոդվածին, սակայն կարող է պայմանական կամ մասնակի վերապահման դեպքում պահանջել, որ մյուս Պետությունը կիրառի խնդրո առարկա դրույթն այն մասով, ինչ պահանջող Պետությունն է տվյալ դրույթն ընդունել:

Հոդված 14

Ցանկացած Պայմանավորվող պետություն կարող է չեղյալ հայտարարել Կոնվենցիան՝ այդ մասին գրավոր ծանուցելով Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարին: Նման չեղյալ հայտարարումն ուժի մեջ է մտնում Գլխավոր քարտուղարին ծանուցումը տալուց հետո անմիջապես կամ ծանուցման մեջ նշված ժամկետում:

Հոդված 15

Սույն Կոնվենցիայի գործողությունը դադարում է այն Պայմանավորվող պետության նկատմամբ, որը դադարում է Եվրոպայի խորհրդի անդամ լինելուց կամ դուրս է գալիս Եվրոպայի խորհրդի անդամությունից:

Հոդված 16

Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարը պարտավոր է Եվրոպայի խորհրդի անդամ պետություններին ծանուցել.

- ա/ ստորագրող կողմերի մասին,
- բ/ Կոնվենցիայի վավերացման, ընդունման կամ հաստատման ակտ ստանալու մասին,
- գ/ սույն Կոնվենցիայի 11-րդ հոդվածի համաձայն Կոնվենցիայի ուժի մեջ մտնելու օրվա մասին,
- դ/ 12-րդ հոդվածի համաձայն ստացված հայտարարությունների և ծանուցումների մասին,
- ե/ 13-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն կատարված վերապահումների մասին,
- զ/ 13-րդ հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն կատարված վերապահումը հանելու մասին,
- է/ 14-րդ հոդվածի համաձայն ստացված ծանուցումների և հրաժարումն ուժի մեջ մտնելու տարեթվի մասին,
- ը/ 15-րդ հոդվածի համաձայն Կոնվենցիայի գործողությունը որևէ Պետության նկատմամբ դադարելու մասին:

Ի վկայություն վերոհիշյալի՝ ներքոստորագրյալները, համապատասխան ձևով լիազորված լինելով, ստորագրել են սույն Կոնվենցիան:

Կատարված է Ստրասբուրգ քաղաքում 1977թ. հունվարի 27-ին՝ անգլերեն և ֆրանսերեն երկու հավասարազոր տեքստերով, մեկ օրինակով, որոնք ի պահ են տրվում Եվրոպայի խորհրդի արխիվներին: Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարը վավերացված պատճենները կփոխանցի Կոնվենցիան ստորագրած բոլոր պետություններին:

*Կոնվենցիան Հայաստանի Հանրապետության համար ուժի մեջ է մտել 2004 թվականի հունիսի 24-ից: